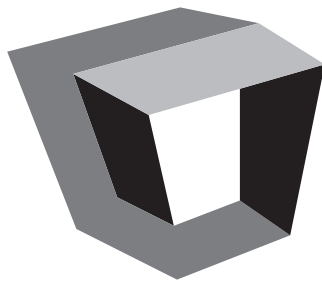

FSD3022

**Vapaaehtoistyöntekijöiden kokemuksia
eroauttamisesta 2014**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Vapaaehtoistyöntekijöiden kokemuksia eroauttamisesta 2014 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2019.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (22.9.2015).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3022. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Rangell, Suvi (Tampereen yliopisto): Vapaaehtoistyöntekijöiden kokemuksia eroauttamisesta 2014 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2015-09-22). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3022>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Haastattelukysymykset	5
B	Aineistonäyte	9

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Vapaaehtoistyöntekijöiden kokemuksia eroauttamisesta 2014

Aineiston nimi englanniksi: Volunteers' Experiences of Working in Divorce Support 2014

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (22.9.2015).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Rangell, Suvi (Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Rangell, Suvi (Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö)

Aineisto luovutettu arkistoon

11.5.2015

Asiasanat

auttaminen; eroaminen; eroauttaminen; järjestötoiminta; kokemukset; osallistuminen; perehdyttäminen; perhetapaaminen; perhetyö; sitoutuminen; vanhemmuus; vapaaehtoistyö

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: Yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: Kulttuuritoiminta ja -osallistuminen, mielipiteet kulttuurista; Perhe-elämä, avioliitto ja sukupolvet

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto koostuu kymmenestä vuonna 2014 kerätystä vapaaehtoistyöntekijän yksilöhaastattelusta. Vapaaehtoistyöntekijät tekivät eroauttamistyötä Tampereella Mannerheimin Lastensuojeluliiton eroperheille tarkoitettussa perhetapaamistoiminnassa. Perhetapaamistoiminnassa lapselle ja hänen etävanhemmalleen tarjotaan kodinomainen tapaamispaikka, jossa vapaaehtoiset toimivat tapaamisen valvojina.

Haastattelujen pääteemat olivat auttamistyöhön lähteneen omat kokemukset toiminnasta ja sen merkityksestä, käytännön työssä muodostuvat roolit sekä organisaation toiminta. Alussa haastateltavilta kysyttiin, miten he ovat lähteneet vapaaehtoistyöhön mukaan ja mitkä olivat motiivit päätöksen takana. Edelleen tiedusteltiin muun muassa, onko hänellä aikaisempaa kokemusta vapaaehtoistyöstä, millaiseksi on kokenut tämän vapaaehtoistyön ja mitkä ovat työn hyviä ja huonoja puolia.

Haastatteluissa käsiteltiin myös, millaisia perhetapaamiset ovat olleet käytännössä: mitä työnkuvaan kuuluu, miten on selvitty eri tilanteista ja mitä rooleja vapaaehtoistyöntekijällä on tapaamisissa. Usein auttajat pohtivat, miten omat elämäkokemukset vaikuttavat toimintaan eri tilanteissa. Vapaaehtoistyöntekijöiltä kysyttiin vielä toiminnan organisoinnista, kuten vapaaehtoistyöntekijöiden koulutuksista ja miten toimintaa voisi vielä parantaa. Heiltä tiedusteltiin myös, onko vapaaehtoistoiminta vastannut omia odotuksia.

Taustatietoina haastateltavista aineistossa ovat haastatteluajankohta, sukupuoli ja luokiteltu ikä.

Aineistosta on tehty html-versio, jonka hakemiston avulla haastatteluja on helppo selata.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö, Mediatyyppi: teksti, Organisaatio, Tapahtuma/prosessi/toiminta

Perusjoukko/otos: Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhetapaamistoiminnassa mukana olleet tai olleet vapaaehtoistyöntekijät

Aineistonkeruun ajankohta: 12.5.2014 – 25.5.2014

Kerääjät: Rangell, Suvi (Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö)

Aineistonkeruun tekniikka: Kasvokkainen haastattelu

Keruväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Tampereen osaston perhetapaamistoiminnan työntekijät pyysivät eroauttamista tekeviä työntekijöitä haastatteluun mukaan. Kaikki 11 pyydetty vapaaehtoistyöntekijät olivat halukkaita osallistumaan tutkimukseen, mutta yhden kanssa haastatteluaikaa ei saatu sovittua. Näin lopulta haastateltiin kymmentä vapaaehtoistyöntekijää. Haastattelut tapahtuivat yksilöhaastatteluina perhetapaamistoiminnan tiloissa.

Aineiston määrä: 10 haastattelua txt- ja html-tiedostoina. Haastatteluaineiston koko on yhteensä noin 60 A4-sivua.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Haastattelut taltioitiin äänittämällä, jonka jälkeen ne litteroitiin. Tutkija on karkeistanut tai muuttanut haastateltavien tunnistetietoja kuten ikää, ammatteja ja lapsien ikää. Lisäksi arkistoinnin yhteydessä järjestön työntekijät korvattiin [[projektityöntekijällä A ja B]] ja sisältö tarkastettiin tunnistetietojen tai muun arkaluontoisen sisällön varalta. Tietoarkiston merkinnät on tehty [[tuplahakasulkeisiin]].

Julkaisut

Rangell, Suvi (2015). Eron jälkeistä vanhemmuutta tukemassa. Vapaaehtoistyöntekijöiden kokemuksia perhetapaamistoiminnasta. Tampere: Tampereen yliopisto. Sosiaalityön pro gradu -tutkielma.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3022>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (C) vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin.

Liite A

Haastattelukysymykset

FSD3022 VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÖIDEN KOKEMUKSIA EROAUTTAMISESTA 2014
FSD3022 VOLUNTEER'S EXPERIENCES OF WORKING IN DIVORCE SUPPORT 2014

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Teemahaastattelun runko

OMAT MERKITYKSET

(TÄRKEÄ) Miten tulit lähteneeksi toimintaan mukaan? Kuinka kauan olet ollut mukana?
(Millaisia motiiveja oli lähteä toimintaan? Mikä heräte saanut liikkeelle?)

(Tilanteen mukaan: Liittyykö ansiotyösi millään lailla tämäntyypiseen toimintaan vai eroaako täysin? Onko taustalla omaa erokokemusta; käsitteletkö omaa erokokemusta samalla uudesta näkökulmasta, aktivoituuko siitä jotakin uudelleen, vertaistukea?)

Oletko aiemmin tehnyt jotain muuta vapaaehtoistyötä? Jos olet, niin eroaako eroauttaminen siitä jollain lailla?

Miten olet kokenut työn? Oletko hyötynyt siitä jotenkin omassa elämässä, tuottaako antamisen/auttamisen iloa? Oletko saanut hyviä, mukavia, kannatettavia kokemuksia? Entä mistä et pitänyt, tai et osannut odottaa?

Mikä on saanut jatkamaan toiminnassa? Kauanko on ajatellut jatkaa?

Mikä on ollut parasta osallistumisessa? Mikä huonointa? (Jos joku kysyisi, miksi tällaiseen toimintaan kannattaa lähteä, millä houkuttelisit mukaan? Entä mitä varoituksen sanoja sinulla olisi?)

TOIMINTA KÄYTÄNNÖN TASOLLA

Miten koet, että perheet suhtautuvat sinuun tapaamisissa?

Minkälainen oma roolisi on ollut perhetapaamisissa? Mitä olet konkreettisesti tehnyt? Onko rooli vaihdellut eri tilanteissa tai eri perheiden kanssa? Oletko ollut ”tilanteessa mukana” vai ”sivusta seuraaja”?

Oletko kohdannut vaikeita tilanteita? Miten niistä on selvitty?

Kuinka paljon aikaa vapaaehtoistyö on vienyt?

Onko kysyntää ollut tarpeeksi, liikaa, liian vähän odotuksiin nähden? Onko syntynyt ns. omia perheitä, joiden tapaamisia on toistuvasti/paljon?

TOIMINTA ORGANISAATIOSSA

Minkälainen koulutus toimintaan oli? Minkälainen tunne koulutuksesta jäi?

Vastasiko toimintaan osallistuminen omia odotuksia ja mielikuvia?

Onko yhteistyö järjestön kanssa sujunut ongelmitta? Millaista tukea olet koulutuksen jälkeen saanut/kokenut tarvitsevasi vapaaehtoisena toimimiseen? (=Työnohjaus?)

Onko sinulla parannusehdotuksia toimintaan?

Liite B

Aineistonäyte

FSD3022 VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÖIDEN KOKEMUKSIA EROAUTTAMISESTA 2014
FSD3022 VOLUNTEERS' EXPERIENCES OF WORKING IN DIVORCE SUPPORT 2014

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

H: Joo joo. Miten sä oot tän perhetapaamistyön kokenut?

V: Jotenkin tosi kivaa ja mukavaa hommaa. Kyllä mä oon tykänny. Ja jotenkin tää on niin, helpolla tekee ihmisille hyvää, et ei niinku vaadita mitään osaamista, eikä periaatteessa tarvii osata tulla ihmisten kaa toimeen tai osata auttaa mitenkään muuten, kun läsnäololla. Et se on jotenkin sillä lailla helppoo, ja matala kynnyys tulla auttamaan. Et ei tarvii olla mitään osaamista.

H: Kerroit sun koulutustaustasta, niin nyt kun sä oot tehnyt tätä toimintaa jo jonkin aikaa, niin onks tästä toiminnasta heränny jotain ajatuksia sun tulevaan uraan liittyen tai johonkin suuntautumisvaihtoehtoon?

V: No, ainakin se, että lapsiperheet on kyllä semmonen itseä lähellä oleva ryhmä. Mutta kyllä mulla edelleen takaraivossa on jotenkin ne nuoret, että niiden parissa. Ja ehkä vielä jotenkin vaikeampien tapausten kanssa. Koska nää on kuitenkin ihan tavallisia perheitä, et jos vois olla vielä joidenkin semmosien marginaalisten ihmisryhmien avuksi, ehkä. Toisaalta sitten oon myös ajatellu, et kun itte ei oo tehny töitä niiden marginaalisten ryhmien kanssa, niin onko vähän liian naiivit ajatukset niistä, kuinka toivottomalta se työn tekeminen sitten tuntuu.

H: Niin, no ei kai tohon oo mitää valmista vastausta..

V: Ja kokeilemalla sen sitten näkee.

H: Niin, että mikä sopii sitten kellekin.

V: Mutta on lapsiperheet semmonen, että tykkään tehdä. Siin on jotenkin se, että lasten kautta se tulevaisuus.. niiden hyvinvoinnin kautta, semmonen positiivinen vire. Vaikken sinänsä ihan lasten kanssa niin viihdy, mutta kuitenkin niiden hyväksi.

H: Ootko sä tästä toiminnasta hyötynyt sitten omassa elämässä?

V: Joo.. Varmaan ainakin alkuun on herättänyt miettimään omaa parisuhdetta ja mitenkä jotain eroamista pystyy välttämään. Ja varmaan jostain eroamisasioista on voitu jutella puolison kanssa tai semmosia asioita käsitellä. Mut ei nyt hirveesti omaan elämään vaikuta kylläkään.

H: Niin varmaan aika luontevasti ne asiat voi tulla puheeksi oman kumppanin kanssa, kun on tässä toiminnassa mukana.

V: Joo, ja se eroasia pyörii niinku mielessä, ja on niin arkipäivää. Ja sitten kun haluais itte sen välttää, niin jotenkin sen ymmärtäminen, kuinka arkipäivää tai normaalia se on, että ittellekkin voi käydä niin myös, että miten asioihin voi puuttua. Ja oon mä täällä lukenu myös tätä kirjallisuutta, parisuhdevinkkejä ja semmosta, mitä ei tuu kotona kyllä luettua.

H: Niin, kun se tieto on täällä niin helposti saatavilla, ja on ehkä sitä luppoaikaa. Niin, on se kyllä niin arkipäiväinen asia, jos tilastojakin ajattelee.

V: Joo, ja ajattelee, et ihan hyvin itselle vois käydä niin. Ja tavallaan jos ajattelee, et kävis se ero, niin siihen tilanteeseen vois olla apua, et ehkä tietää miten vois hoitaa asiat hyvin tai huonosti lasten kannalta.

H: Niin.

